

ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ І МЕТОДОЛОГІЇ ОЦІНЮВАННЯ

А Присвячується загальним принципам і методології оцінювання знань студентів. Оскільки контроль є невід'ємним елементом її умовою успішного засвоєння змісту навчання, за його результатами можна судити про стан рівня навченості студентів на певному етапі навчання і про їхню готовність для включення в навчально-пізнавальну діяльність. Отже, освітній процес необхідно ретельно планувати: раціонально вибирати методи, форми, засоби навчання й форми контролю знань. Тому контроль повинен бути багатоцільовим, багатобічним і багатоступінчастим і базуватися на принципах планомірності, систематичності, об'єктивності, комплексності, індивідуальності та педагогічної тактовності. Ефективність контролю залежить від того, наскільки грамотно складений план, обгрунтовані мета й способи контролю, наскільки правильно визначені найефективніші методи й форми контролю.

Ключові слова: контроль навчальної діяльності; критерії оцінювання; переваги і недоліки оцінювання; сучасні підходи; зміст і завдання

Актуальність проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими практичними завданнями. Поступальне вдосконалення вищої освіти спрямоване на переорієнтацію процесу навчання, на розвиток особистості студента, на навчання його самостійно оволодівати новими знаннями й на формування функціональних, мотиваційних і соціальних компетентностей. У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання результатів навчальних досягнень студентів як складової освітнього процесу.

Визначення рівня навчальних досягнень студентів є особливо важливим з огляду на те, що навчальна діяльність у кінцевому підсумку повинна не просто дати людині суму знань, умінь і навичок, а й сформувати її компетентність як загальну здатність, що базується на знаннях, досвіді, цінностях, здібностях, набутих завдяки навчанню. Відповідно до цього відбувається й оцінювання знань.

Оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень студента в оволодінні змістом предмета, вміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм [3, с. 108].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Стаття присвячена різним формам оцінювання знань студентів у закладі вищої освіти (ЗВО).

Актуальність теми визначена тим, що незважаючи на те, що в педагогіці й методиці проведено багато досліджень з проблеми контролю та оцінювання знань, умінь і навичок учнів, питання лишається все ще відкритим.

Мета статті: дати характеристику різних методів, видів і форм контролю й оцінки знань, умінь і навичок на заняттях у ЗВО; показати сучасні підходи до питання оцінювання знань студентів; виявити особливості різних методів, видів і форм організації контролю й оцінювання знань, умінь і навичок студентів; виявити роль контролю й оцінювання навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. У галузі вивчення різних методів контролю досягнуто значних результатів. Аналіз спеціальної літератури показує, що в методиці навчання іноземних мов робилося багато спроб щодо вирішення проблеми організації контролю й оцінки знань. Так, ученими були визначені зміст і завдання контро-

лю, його функції в процесі навчання; створена класифікація контрольних завдань, сформульовані основні вимоги до розроблення контрольних завдань, самої процедури адміністрування контролю; проаналізовані та описані особливості організації контролю різних видів діяльності (В. Л. Банкевич, М. С. Бернштейн, М. Є. Брейгіна, Ж. В. Вітковська, М. І. Володін, В. О. Гордієнко, О. Ю. Горчев, Г. В. Іванова, В. О. Кокота, Н. І. Красюк, О. А. Куніна, Л. В. Лисенко, О. О. Леонт'єв, О. Г. Поляков, І. А. Рапопорт, В. Л. Рись, М. В. Розенкранц, Р. Сельг, І. Соттер, О. Л. Товма, С. К. Фоломкина, І. О. Цатурова, М. С. Штульман) [5, с. 34].

Викладення основного матеріалу дослідження. Сучасна людина живе й діє в умовах, що вимагають високого професіоналізму та значних інтелектуальних зусиль для прийняття правильних рішень у різних життєвих і робочих ситуаціях. Соціально-економічні процеси ускладнилися, ущільнені інформаційні потоки, явний недолік часу на їхнє осмислення, зросла конкурентність – усе це обумовлює досить високі вимоги до випускників освітніх установ. Сьогодні перед усіма учасниками освітнього процесу стоїть проблема підвищення якості освіти, її адаптації до складних життєвих реалій.

У цей час у викладацьких колах активно обговорюється тема розроблення загальних принципів і методології оцінювання.

Це дотепер залишається проблемою тому, що винятково важко здійснити послідовне зіставлення цілей освіти з досягнутими результатами навчання. Цілі освіти виражені, як правило, у досить загальних, і тому абстрактних категоріях: «підготувати кваліфікованого фахівця», «сформувати науковий світогляд», «озброїти науковою методологією» [2, с. 87].

Вимір результатів навчання проводиться на зовсім іншому рівні – вужчому, конкретнішому, відчутнішому. Складність оцінювання збільшується трьома глобальними тенденціями, властивими світовій педагогічній практиці.

По-перше, в індивідуальному плані відбувається перехід від так названої «класичної культури» до «мозаїчної культури», описаної французьким соціологом А. Модем.

Класична система освіти, що склалася в XVII–XVIII століттях давала відносно струнку, ієрархічну систему знань про

світ, що відрізняється системним характером. Студент за своєюв їх за принципом «щаблів», відштовхуючись від ядра фундаментальних понять, він опановував іншими поняттями, спускаючись до них за допомогою системи логічних зв'язків.

У нашому столітті характер отримання знань істотно змінився. Сучасна людина значну, якщо не більшу, частину знань одержує не в системі раціональної освіти. «Оснащення» її розуму відбувається зараз не стільки через систему освіти, скільки завдяки засобам масової комунікації. А. Моль називає таку культуру «мозаїчною».

По-друге, чітко проявляється тенденція технократизму в галузі освіти. Значною мірою це пов'язано з різко зростаючою технічною міццю й енергетичним оснащенням людства. Відбулося переміщення центру ваги вбік функціональних характеристик особистості, професіоналізму, дефіцит якого вже неможливо компенсувати простою ретельністю, що призвело до порушення в освіті гармонії між спеціальними знаннями й духовною культурою.

По-третє, якісно змінюється саме положення педагога в системі освіти, що викликається, насамперед, інтенсивною комп'ютеризацією всіх сторін громадського життя, у тому числі освітнього процесу. Інформаційний вибух призвів до ситуації, коли ні професор, ні тим більше викладач ЗВО вже не є «переднім краєм» знання. Навчальні дисципліни, побудовані на спрощеній класифікації наук уже майже «вийшли з гри», демонструючи іноді чи не піввікове відставання. Співтовариство педагогів уже не може бути основним носієм усіх новітніх знань. Потужні комп'ютерні системи, інтегровані в глобальні мережі, відкривають принципово інші перспективи для творчості. Виникає проблема часткового знецінювання традиційної «книжкової» освіти. Вона найреальніша, коли індивід із тих або інших причин випадає із системи комп'ютерної грамотності й тому витісняється на «узбіччя життя». Змінюється й роль викладача. Якщо раніше він, в основному, виконував функцію накопичувача й розповсюджувача наукової інформації, то тепер йому потрібно перетворитися у фігуру, центральне завдання якої управляти пізнавальною активністю студентів і контролювати її результати [7, с. 15].

Усвідомлення перерахованих вище тенденцій підштовхнуло педагогічне співтовариство до пошуку альтернативних форм навчання, до відходу від звичних стандартів, до вільного педагогічного експерименту. Однак цей закономірний процес поставив під загрозу існування єдиного освітнього простору, тому що тією або іншою мірою замірявся на його розумну уніфікацію. Почалися пошуки рівноваги між розкріпаченням технологічної сторони навчання й твердими, однаковими вимогами до якості підготовки випускників. Девізом нового підходу стало гасло: «Будь-який прояв творчості при обов'язковому виконанні нормативів базисного навчального плану й забезпеченні достатньої якості знань» [12, с. 60].

Заключна частина цього гасла відразу жорстко порушує питання про критерії мінімальної достатності знань, тобто про критерії оцінки «задовільно». Здавалося б, можна

просто використати у наших закладах освіти вже існуючі стандартні тести з різних предметів, розроблені на основі вимог навчальних програм, науково-теоретичних подань про необхідний ступінь засвоєння навчального матеріалу, ступеня оволодіння вміннями й навичками.

Безперечно, що предметні тести забезпечать більшу об'єктивність контролю знань, надаючи оцінкам достатню надійність. Однак досвід такого шляху застерігає від поспішності.

Варто сказати, що використання на практиці того чи іншого нововведення, якщо воно здійснюється у відриві від інших інноваційних складових реформування освітньої системи, є методологічно неспроможним. Якщо подивитися на існуючу практику контролю й оцінки знань у закордонних коледжах, то можна виділити наступні взаємозалежні тенденції.

Явний пріоритет письмової форми оцінювання знань перед усною формою. Усний іспит володіє низкою істотних недоліків, що знижують об'єктивність і надійність оцінювання. На усному іспиті відчувається набагато гостріший екзаменаційний стрес у студентів. Більше можливостей для проявів суб'єктивізму екзаменатора, пов'язаного із симпатіями й антипатіями, можливістю покарати студента балом за різні провини. Стомлюваність екзаменатора різко зростає в другій половині іспиту, що призводить до помилок в оцінюванні. Крім того, усний іспит не залишає «слідів» у вигляді письмової роботи, що породжує проблеми у спірних ситуаціях. Через дефіцит часу викладачі нерідко формулюють некоректні питання.

Сьогодні впроваджено використання індивідуального рейтингу як основного показника успіхів у навчанні. Рейтингова система контролю навчання стимулює змагальність у навчанні, позитивно впливає на мотивацію учнів, зводить до мінімуму випадковість в оцінюванні [7, с. 18].

Використання комп'ютерного тестування як допоміжного засобу звільняє екзаменатора від рутинної частини його роботи.

Також використовуються багатобальні шкали оцінювання. Вони мають більші можливості, що дозволяють екзаменаторові відобразити нюанси оцінювання.

Інтегративні процеси, характерні для сучасних освітніх систем, жадають від нас обліку перерахованих вище тенденцій у царині контролю й оцінки знань. Уведення твердих нормативів і стандартів рівня предметної підготовленості студентів за допомогою еталонних тестів буде успішним тільки в тому випадку, коли воно буде здійснюватися комплексно, в єдності з іншими необхідними нововведеннями. Перш ніж застосовувати тестові процедури, їх потрібно гарненько вивчити й адаптувати до наших реалій. Не треба йти шляхом механічного копіювання, гублячи при цьому напрацювання власної практики. Доцільно здійснювати серйозні перетворення лише після ретельної методичної й психологічної підготовки до них викладачів і студентів.

Основними **функціями оцінювання** навчальних досягнень студентів є:

– *контролююча*, що передбачає визначення рівня досягнень окремого студента, виявлення рівня готовності до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу викладачеві відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;

– *навчальна*, що зумовлює таку організацію оцінювання навчальних досягнень студентів, коли здійснення оцінювання сприяє повторенню, вивченню, уточненню й поглибленню знань, їхньої систематизації, вдосконаленню навичок і вмінь;

– *діагностико-коригувальна*, що передбачає з'ясування причин труднощів, які виникають у студента в процесі навчання, виявлення прогалин у знаннях і вміннях та внесення корективів, спрямованих на усунення цих прогалин;

– *стимулювально-мотиваційна*, що визначає таку організацію оцінювання навчальних досягнень студентів, коли здійснення оцінювання стимулює бажання поліпшити свої результати, розвиває відповідальність, формує позитивні мотиви навчання;

– *виховна*, що полягає у формуванні вміння відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, сприяє розвитку працелюбності, активності та інших позитивних якостей особистості [4, с. 192].

При оцінюванні навчальних досягнень студентів мають враховуватися:

– характеристики відповіді студента: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;

– якість знань: осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;

– ступінь сформованості загальнонавчальних і предметних умінь і навичок;

– рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;

– досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);

– самостійність оцінних суджень.

Ці орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень студентів: *початкового, середнього, достатнього, високого*.

У загальнодидактичному плані рівні визначаються за такими характеристиками:

Перший рівень – початковий. Відповідь студента фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий – середній. Студент відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій – достатній. Студент знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.

Четвертий – високий. Знання студента є глибокими, міцними, системними; студент уміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти й відстоювати особисту позицію. Водночас, визначення високого рівня навчальних досягнень передбачає набуті знання та уміння в межах навчальної програми.

Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики [9, с. 90].

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються показником оцінки в балах.

Видами оцінювання навчальних досягнень студентів є *поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація*.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі планового вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для корегування роботи викладача на занятті.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень студентів забезпечує:

– усунення безсистемності в оцінюванні;

– підвищення об'єктивності оцінювання знань, навичок і вмінь;

– індивідуальний і диференційований підходи до організації навчання;

– систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;

– концентрацію уваги студентів на найсуттєвішому в системі знань із кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування студентами матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, контрольних робіт) і навчальної активності студентів [6, с. 32].

Перед початком вивчення чергової теми всі студенти мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їхнього проведення; умовами оцінювання.

У процесі вивчення значних за обсягом тем дозволяється проводити декілька проміжних тематичних оцінювань. І, навпаки, якщо на опанування матеріалу теми передбачено, наприклад, 2–3 навчальні години, вони можуть об'єднуватися для проведення тематичного оцінювання.

У процесі навчання, зокрема під час оцінювання, викладачеві важливо виявляти доброзичливість, вимогливість поєднувати з індивідуальним підходом, тобто порівнювати виявлені досягнення студента не тільки з нормою, а з його попередніми невдачами чи успіхами.

Для підвищення якості навчання педагогові необхідно вміти грамотно вибирати й застосовувати існуючі форми й методи педагогічного контролю, чітко визначати його мету й функції.

Існують чотири основні функції педагогічного контролю:

- діагностична (оцінювання ступеня засвоєння навчальної програми та рівня професіоналізму й кваліфікації слухачів);

- навчальна (підвищення мотивації й індивідуалізація темпу навчання);

- організуюча (вдосконалювання організації освітнього процесу за рахунок підбору оптимальних форм, методів і засобів навчання);

- виховна (вироблення структури ціннісних орієнтацій).

При організації педагогічного контролю рекомендується дотримуватись таких принципів: зв'язок із процесом освіти й виховання; об'єктивність, справедливість і гласність; надійність, ефективність, валідність; системність і всебічність.

Вибір вважається об'єктивним, якщо вдається максимально зменшити інтер-суб'єктивний вплив суб'єктів. Досягти уніфікації й зменшення суб'єктивних впливів на процедуру педагогічного контролю можна за рахунок забезпечення об'єктивності проведення виміру, оброблення даних, інтерпретації результатів виміру.

Ступінь виміру визначається коефіцієнтом надійності, що показує, якою мірою збігаються результати вимірів, проведені в однакових умовах. Поняття виміру безпосередньо пов'язане зі стандартною вимірювальною помилкою, інформацією про те, між якими значеннями отриманої чисельної оцінки перебуває справжнє значення успішності індивіда [3, с. 48].

Валідність виміру показує те, що дана методика дозволяє вимірювати дійсно необхідні критерії досліджуваного педагогічного явища. Валідність підрозділяється на кілька типів:

- 1) змістовна валідність – експертне підтвердження відповідності діагностичного матеріалу програми та основним цілям навчання в контрольованій предметній галузі, погодженості результатів діагностики з іншими незалежними формами контролю знань;

- 2) критеріальна – достатній рівень кореляції результатів тестування відповідно до окремих завдань;

- 3) технічна – забезпечення достатнього числа еквівалентних форм вимірників (варіантів завдань, питань), що запобігають можливості механічного завчання правильних відповідей [8, с. 68].

Виникає запитання, яку систему оцінювання обрати, якій формі віддати перевагу? Найкращим буде сполучення різних систем оцінювання в залежності від ступеня навчання, виду мовленнєвої діяльності, що контролюється; наявного часу, матеріально-технічної бази ЗВО та інших факторів.

Освіта є найважливішою сферою соціального життя. Саме освіта формує інтелектуальний, культурний, духовний стан суспільства.

Якість освіти – це затребуваність отриманих знань у конкретних умовах і місцях їхнього застосування для досягнення конкретної мети й підвищення якості життя.

Перехід до «інформаційного суспільства», в умовах якого істотно розширюються масштаби міжкультурної взаємодії, вимагає нових професійних й особистісних якостей, що забезпечують його мобільність і конкурентоздатність.

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень. Оцінювання знань – це активний систематичний процес. У ході спостереження за діяльністю студентів під час занять, перевірки виконання ними домашніх завдань, різних вправ на парі, викладач уявно «оцінює» не тільки якість знань, а й старанність, працелюбність, здібності, психологічні особливості самих студентів.

Найважливіша вимога до оцінки знань і вмінь студентів – об'єктивність, що полягає в точному оцінюванні, адекватному встановленні критеріїв, які виведено в навчальних програмах. Ця вимога означає, що оцінка має характеризувати кількість і якість знань і вмінь незалежно від методів і засобів контролю, особистих якостей учителя, який здійснює контроль [1, с. 14].

Можна виділити такі функції оцінювання знань: встановлення їхнього фактичного рівня; співвідношення виявлених знань із еталонними, визначеними програмою; вираження одержаного результату контрольованої діяльності учнів у вигляді оцінки чи якогось іншого способу характеристики виявлених знань. Виступаючи показником успіхів в оволодінні новими знаннями, оцінка є водночас серцевиною контролю, без якого немислимо просування студентів уперед. Вона, як правило, складається з двох компонентів: оцінювання як процесу, що відбувається на всіх етапах навчання на заняттях, й оцінки, яка фіксує результат перевірки знань, умінь і навичок студентів. Оцінка може бути виражена як словесно, описово, так і у формі рангових балів. Крім оцінки, існують ще й оцінні судження, що характеризують якість роботи учнів, заохочувальні зауваження або, навпаки, короткі заперечення типу «неправильно», «не так», що спрямовують на пошуки правильного розв'язку.

В оцінці виражається такт, професійні вміння, освіченість і педагогічна культура викладача.

Таким чином, значення оцінки виходить далеко за межі однієї лише фіксації результатів контролю, тому що певним чином вона характеризує самого студента, його ставлення до праці, його підготовленість, здібності.

Існують загальні положення, що враховуються при використанні бальної системи оцінювання. Чіткіший характер мають нормативи оцінок, які подаються в навчальних програмах з окремих дисциплін, оскільки співвідносяться з конкретними знаннями, вміннями та навичками студентів із певних предметів. Викладач повинен ознайомитися з ними і керуватися їхніми положеннями у своїй повсякденній роботі.

Іншою формою оцінки, як було вже згадано вище, є оцінне судження. Воно сприяє розумінню студентами якості та рівня засвоєних знань, умінь і навичок. Із використанням оцінного судження пов'язане і вміння студентів розгорну-

то проаналізувати свою роботу, виявити залежність своєї оцінки від способу роботи. Якщо об'єктивно встановлений бал підбиває підсумок роботи студента в минулому, то розумне, добре, продумане слово підчас його виставлення націлює студента на майбутнє.

Таким чином, дидактична проблема контролю та оцінювання рівня підготовки студентів одна з найскладніших, і весь час потребує перегляду й удосконалення.

Список використаних джерел

1. Битинас Б. П., Катаева Л. И. Педагогическая диагностика: Сущность, функции, перспективы. *Педагогика*. 1993. № 2. С. 10–15.

2. Вройенстийн А. И. Внешняя оценка качества образования: некоторые вопросы и ответы. *Высшее образование в Европе*. Т. XVII. № 3, 1993. С. 66–88.
3. Горбатов Д. С. Тестирование учебных достижений: критериально-ориентированный подход. *Педагогика*. 1995. № 4. С. 105–111.
4. Качество знаний учащихся и пути его совершенствования / под ред. М. Н. Скаткина, В. В. Краевского. Москва: Педагогика, 1998. 208 с.
5. Репин С. А. Опыт реализации региональной программы управления образованием. *Педагогика*. 1995. № 6. С. 32–36.
6. Симонов В. П., Черненко Е. Г. Образовательный минимум: Измерения, достоверность, надежность. *Педагогика*. 1994. № 4. С. 30–33.
7. Стрюков Т. А. Стандартизация уровня подготовки и оценивания знаний учащихся. *Педагогика*. 1995. № 6. С. 12–18.
8. Heaton J.B. Classroom Testing. Harlow: Longman, 1991. 128 p.
9. Rea-Dickins P., German K. Evaluation. Oxford: Oxford University Press, 1996. 175 p.

Дата надходження до редакції
авторського оригіналу: 18.04.2018

Ильчишин Н. М. Общие принципы и методология оценивания.

А *Посвящается общим принципам и методологии оценки знаний студентов. Поскольку контроль является неотъемлемым элементом и условием успешного усвоения содержания обучения, по его результатам можно судить о состоянии уровня обученности студентов на определённом этапе обучения и об их готовности для включения в учебно-познавательную деятельность. Итак, образовательный процесс необходимо тщательно планировать: рационально выбирать методы, формы, средства обучения и формы контроля знаний. Поэтому контроль должен быть многоцелевым, многосторонним и многоступенчатым и базироваться на принципах планомерности, систематичности, объективности, комплексности, индивидуальности и педагогической тактичности. Эффективность контроля зависит от того, насколько грамотно составлен план, обоснованы цели и способы контроля, насколько правильно определены наиболее эффективные методы и формы контроля.*

Ключевые слова: контроль учебной деятельности; критерии оценки; преимущества и недостатки оценки; современные подходы; содержание и задачи

Ilychshyn N. M. General Principles and the Evaluation of Methodology.

S *The paper is devoted to the general principles of methodology and the assessment of students' knowledge. Since controlling is an essential fundamental element for the successful mastering of the content of training, according to its results, one can judge the state of the student's level of education at a certain stage of education and their readiness for the involvement in educational and cognitive activity. Consequently, the educational process must be carefully planned: it is rational to choose the methods, approaches, means of education and forms of students' knowledge control. Therefore, the control should be multi-purpose, multilateral and multi-level, based on such following principles: systematic, objective, complex, student's individuality and pedagogical tact. The effectiveness of control depends on how well the plan is designed, the way the purpose and the methods of control are justified, as well as how the most effective methods and forms of control are correctly determined.*

Key words: control of educational activity; criteria of evaluation; advantages and disadvantages of evaluation; modern approaches; content and tasks